

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasiilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovarisa v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarish izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Vse leto velja . . . 10.— K
pol leta 5.— „
četrt leta 2:50 „
posamezne številke po 20 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštnine 15 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
„ „ „ dvakrat . . . 12 „
„ „ „ trikrat . . . 10 „
za nadaljna uvrščanja od petit-vrste po 8 h.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovarisa v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Der größte Schuft im ganzen Land — das ist und bleibt der Denunziant.

V 22. svoji letošnji številki z dne 30. maja smo priobčili uvodnik »Pred cesarja«, kjer smo v lapidarnih besedah označili sedanjí materialni položaj vsega avstrijskega učiteljstva sploh in slovenskega posebe, kjer smo pokazali na patriočno delo tega istega učiteljstva in kjer smo rekli, da mora pred cesarja deputacija, ki naj avstrijskemu vladarju pove, kak je položaj avstrijskih kulturnih delavcev in kako je učiteljstvu treba cesarske milosti, da ga beda in pomanjkanje ne ugonobita v pravem pomenu te besede.

Mislimo, da imamo pravico pisati tako, kakor je res. Še več! Nimamo samo pravice, ampak imamo dolžnost, ki smo se je — to je naše globoko uverjenje — doslej vedno zavedali! Oboje — pravica in dolžnost — je dalo našemu članku značaj resnosti in dostojnosti. Če bi ne bilo tako, bi naš članek bral samo državni pravdnik, saj menda vsak otrok ve, kako mora govoriti ali pisati, kadar govori ali piše o cesarju!

V 23. številki svojega lista z dne 6. junija smo pa bili primorani konstatirati, da je naš članek zbudil v naših krogih splošno odobravanje, da ga je pa popolnoma prezrlo slovensko časopisje vseh barv in struj: liberalno, klerikalno in socialno demokratsko. S tem je iznova dokazano, da je s tem težkim, krušnim, da vitalnim svojem vprašanju učiteljstvo navezalo samo nase; rekli smo nadalje, da je treba vzlic temu upajoč nadaljevati boj za obstanek, saj bo zavest toliko slajša potem, ko pridemo do zmage, ker si bomo to zmago priborili sami s svojim vztrajnim delom!

Tudi to povedati je naša pravica in dolžnost! To more umevati seveda samo tisti, ki stoji že desetletja v sredi tega ljutega boja, osamljen od prijateljev, pritiskan in obrekovan od sovražnikov. Če bi ne imeli trdne vere v zmago pravice in resnice, bi že davno pustili vse skupaj na miru, da bi bilo prej konec temu pasjemu življenju! Kogar pa se ni dotaknilo čuvstvo humanitete, kdor ne čuti telesnega in duševnega gladovanja, ta ne umeva našega težavnega položaja, ta tudi ne more razumeti resnice, da je vreden vsega obudovanja stan, ki vključuje svoji materialni in moralni mizeriji ne zapade resignaciji, ki je prvi korak v obup in ki je pot do dejanj, katerim je obup izvor. Pomislimo samo na tragedijo v Matenji vasi! Pomislimo samo, kaj bi bilo, če bi se — kakor je pisala tedaj »Sava« — samokres obrnil kam drugam!

Ampak ko bi nas ljudje vsaj pustili pri miru! Če že nečejo ali ne morejo pomagati, naj vsaj puste, da delamo sami naprej, kakor smo doslej že intenzivno in z nezmanjšano energijo delali polnih dvajset let! Kruh je od nas silno daleč, pot do njega čezinčez s trnjem posuta. — A dasi se umiri, poleže, ublaži vsaka strast, sovraštvo plameni z vedno novim ognjem, in meje svoji zlobi in hudobiji ne pozna — denunciant!

Najpodlejša prikazen na tem svetu, najgnusnejša kreatura, ostudnejši od vsakega capina in gobavca, je denunciant. Še pljunka ni vreden, — vreden je samo vsega najglobočjega zaničevanja! Izobčiti bi ga bilo treba iz človeške družbe, ker okužuje vso okolico daleč naokrog, vohuni in smrka po vseh koncih in krajih, demoralizuje s hinavščino in zahrbtnostjo, sebi nadeva svetniško krinko, pa je grši od

govnača, smradnejši od dihurja. Naj se pojavi denunciant kjerkoli, kadarkoli in v kakršnikoli obliki in podobi — beži daleč od njega stran, zakaj iz njega brzga strup na tvoje pošteno ime, na tvojo čast, in njemu ni nobeno sredstvo prenizkotno in preumazano, da te ne uniči vsaj moralno, ako te ne more tudi materialno! Denunciant, ki seka s svojimi hudčevimi zobmi v tvoje poštenje, je lahko sam slepar, tat in prešestnik — zato pa kriči, da odvrne pozornost od sebe in je naravna nate! Rokovnjači so bili nasproti denunciantom pravi kavaleriji! Vsaj časti niso kradli in ubožnemu človeku niso namenoma hoteli zla!

Treba je bile enkrat definirati pojem denuncianta, da bodo dejanja denunciantov razumljiva!

Zal, da sta se ta izrodek in ta potvora človeškega dostojanstva ugnezdila tudi v našem narodnem telesu! Sredi med nami hodijo in denuncirajo vsevprek: Velezdajstvo... iramasoni... pariški apaši... portugalske razmere... križ iz šole... antidirastični!...

Tako kriči in piše ta zanikrna svojat, da se ji polnijo korita, da je rilcem lahko kje tečno brbati! Treba bi ognja in meča, da to ostudno rano izžgemo in izrežemo, za nič drugega ni, kakor da pogine! Kadar bo dr. Krek še govoril ali brzojavljaj o psihi za plotom — naj adreduje svojo duhovniško duhovitost na pravi naslov! Dostavi naj samo, da so stekli, zato crkajo zavrženi!

Taki denuncianti so Slovencem provzročili že mnogo zla. Razkričali so nas za zanikrne, podle ljudi, ki škilimo preko državnih mej, prevračamo prestole in smo vsi polni krvavih misli! Tako so denuncianti govorili v slovenskem jeziku, da so onečastili njega lepoto in svetost!

Na Dunaju smo po zaslugi denunciantov zapisani z najrnejšo tinto. Našo pohlevno in ponižno naturo so našemili s kosmato kožo prekucuhov, samo da sebe dvigajo v deviško čistost. Sedaj pa je prišlo na vrsto — slovensko napredno učiteljstvo!

Od zgoraj navedenih dveh datumov je »Slovenec« — list, ki ga priporočajo naši duhovniki s prižnic in ki ga blagoslavlja ljubljanski škof — rabil časa do 17. junija 1913 l., dokler ni v svoji 136. številki zapisal te brezmejne nesramnosti in podlosti:

»Pred cesarja«. Nedavno se je pritožil »Učiteljski Tovarish«, da ni nobeden list slovenskih strank zabeležil njegovega članka »Pred cesarja«, v katerem je članek po vzorcu iz Češke predlagal, naj bi se razni Grmeki v imenu učiteljstva šli pred cesarja razkladat mu svoje težnje. »Deutschböhmsche Bürgerschulzeitung« sedaj poroča, da je cesar take avdijence odklonil, istotako je sprejem takih gostov hvalježno odklonil prestolonaslednik. **Dokler ima slovensko liberalno učiteljstvo tako glasiló kot je »Dan«, je tudi njegova patriočna vnema precejšnja hinavščina.** Članek »Pred cesarja« je dobil tak odgovor, kakršnega je zaslužil.

Prvič je treba povedati, da nismo ob pisanju omenjenega članka posnemali ni češkega ni nobenega drugega vzorca, nego nam ga je narekovala potreba in sila razmer. Pa to je postranska stvar! Glavno je, da danes pribijemo in ožigosamo brezmejno denunciantovo perfidnost, ki trdi brez sramu in dokaza, da je naša patrio-

tična vnema precejšnja hinavščina! To je tako splošno in bagatelno sumničenje, da moramo proti njemu najodločnejše protestirati, da moramo njemu, v kogar črni duši se je izleglo to denunciantstvo, zaklicati v lice na ves glas, da je lažnik prve vrste, da je tat časti in dobrega imena naprednega slovenskega učiteljstva!

O hinavščini naše patriočne vneme govore ljudje, ki jim je na jeziku in v srcu vedno papež in Rim in ki bi tema dvema na ljubo ves svoj avstrijski patriotizem zatajili, če bi jim to kazalo!

Kadar pa pride »Slovenec« v svoj element, tedaj nakupiči poleg ene podlosti še drugo in tretjo, ker mu je tako v krvi. Kaj pa naj pomeni drugega, ako ne zopet denunciacijo, tisto namigavanje o »raznih Grmekih«? Ali niso že vsega zla dali okusiti poštenemu učitelju Grmeku, ali mu hočejo sedaj še čast ubiti? Ali so taki žurnalisti ljudje, ali so pošasti? In ali ne stoj v vsaki številki našega lista zapisano, da je »Učiteljski Tovarish« glasiló avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva?!

Tako se je zgodila nova lumparija! Sram bodi tiste, ki denuncirajo! sram tiste, ki dajejo denunciantom potuho in odobravanje njihovo delo; kratko rečeno: Sram bodi vse skupaj!

Tako ravnanje, zlasti pa še temu podobno zahrbtno ruvanje silno otežuje naše delo in odmiče v daljo uresničenje naših želj! Ampak to nas ne plaši, da ne bi nadaljevali boja do končne zmage. Ne trpim samo mi; tudi tisti slepi in gluhi tovariši, ki so se nagnili na stran naših denunciantov — tudi tisti trpe! Če podirajo naše delo, škodujejo tudi tistim, ki so prestopili k njim zaradi boljšega kruha. Toda naj podirajo — podrli ne bodo tega, kar hočemo zgraditi in kar bomo zgradili! Pomnijo pa naj sveto besedo: **Kdor se z mečem peča, bo z mečem končan!**

† Prof. Milan Pajk.

Nepričakovano je dne 18. t. m. umrl v Ljubljani prof. Milan Pajk, zet deželnega šolskega nadzornika dvornega svetnika Fr. Levca, star komaj 37 let.

Bil je visoko strokovno in socialno naobražen šolnik, vrl učitelj, simpatičen mož, iskren prijatelj naprednega učiteljstva. Ljubljansko učiteljstvo je v njem gledalo svojega bodočega šolskega nadzornika.

Kruta smrt je ugrabila mlado, plodovito življenje, odličnega znanstvenika, ljubljenega in ljubečega očeta in sopoga. Toda usoda je zopet z neusmiljeno roko udarila po člani in toliko bridko izkušeni rodovini dvornega svetnika Levca in ji je zadala novo globoko, nezaceljivo rano.

Kakor čujemo, se je rajni prof. Pajk prehladil na nekem izletu s svojimi dijaki ter podlegel pljučnici. Pokojnik, čigar prezgodnja smrt je vsepovsod zbudila odkritosrčno sočutje, je bil rojen 19. decembra 1876 v Mariboru kot sin gimnazijskega profesorja Janka Pajka in pisateljice Pavline Pajkove.

Svojo mladost je preživel v Brnu, dovršil akad. gimnazijo na Dunaju, kjer je bil njegov oče medtem imenovan za profesorja, nato se pa posvetil najprej juridičnim in kasneje modroslovnim naukom na dunajskem vseučilišču. L. 1899. je položil učnosposobnostni izpit iz zgodovine in zemljepisa z nemškimi in slovenskimi učnim jezikom. Nato je bil poldrugo leto suplent na gimnaziji v Kranju, bil nato imenovan za

časnega glavnega učitelja na c. kr. učiteljsku v Ljubljani, dve leti kasneje pa za pravega učitelja na drž. višji realki v Ljubljani. Prof. Pajk je bil izvrsten poznavalec zgodovinskih in zemljepisnih razmer kranjske dežele. Med učenci je bil jako priljubljen. Ko so zvedeli za njegovo smrt, so jokali. Pokojnik je bil tudi plodovit pisatelj in je mnogo sodeloval pri »Matici Slovenski«, »Izvestjih muzejskega društva«, »Carnioli«, »Planinskem Vestniku« i. dr. Spisal je tudi slovensko učno knjigo za zemljepisje na srednjih šolah.

Sredi plodovitega dela, v cvetju moške preudarnosti in zrelosti ga je zalotila neusmiljena smrt! Živel je samo rodovini, šoli, vedi in Sokolstvu, a ravno s tem je služil svojemu narodu, ki ga je ljubil od vsega srca. Bil je vreden sin svojih staršev, ki jim je postavil sam najlepši spomenik s tem, da je z iskreno in pravično besedo očrtal njih kulturno delovanje.

Temu odličnemu slovenskemu možu bodi ohranjen najblažji spomin! Njegovi rodovini pa naše iskreno, globoko sožalje!

Tržaško slovensko šolstvo.

Iz govora posl. dr. Otokarja Rybača v seji poslanske zbornice poslancev dne 29. maja 1913.

Sedaj pa nekaj drugega. Vzlic temu, da prebivalstvo z dežele prihaja v večjem številu v Trst — kar je pač samo ob sebi umevno — vzlic vsemu temu ne napredujemo mi Slovenci. Prosim, da me ne razumete krivo! Gospodje mi porečete takoj: Volitve dokazujejo nasprotno. Da, število raste, to je res, ali na grudi izgubljam, zakaj mesto se širi in kamor prihaja mesto, se širita tudi italijanski jezik, italijansko mišljenje. Zakaj? Ker Italijani pač množje italijanske šole, novih slovenskih pa nam ne dajejo, tudi če so ljudje ure hoda oddaljeni od mesta, kakor n. pr. v Gropadi. Mi se moramo boriti za svoje šole, sami ustanavljati in jih vzdrževati. Mi smo sicer v zadnjem času dobili nekaj podpore od vlade, ali, če pomislimo, koliko stori vlada za Italijane, kaj stori — da se povrnemo k temu — za Albance, potem se to niti primerjati ne da z onim, kar daje nam. Seveda meni gospod kolega dr. Pitacco, da Italijani dajejo Slovencem, kar smejo ti zahtevati po zakonu. Da, on pravi: »Dali smo vse ljudske šole, ki smo jih bili dolžni dati po zakonu.«

Temu nasproti bi jaz konstatiral predvsem, da v Trstu sploh nimamo ljudskošolskega zakona, torej po zakonu ne gre ničesar njim in tudi ne nam.

Pri nas je še vedno v veljavi stara šolska ustava in ne zakon o ljudskem šolstvu, a deželnega ljudskošolskega zakona sploh ni. Ali, gospoda moja, če bi bilo dajati le to, kar je dajati po šolskem zakonu, potem, gospoda moja, tudi italijanske univerze ne morejo zahtevati, ker po zakonu jim ne gre italijanska univerza. Prosim, naj se le poizkusi zahtevo po italijanski univerzi zahtevati in doseči pred upravnim sodiščem. To je enostavno nemožno, ker ga ni zakona, ki bi določal, da mora vsaka narodnost imeti svojo univerzo. To je pač postulat pravičnosti — prvi sem jaz, ki priznavam to — gotovo je, da Italijani dobe svojo univerzo, ali ravno tak in še večji postulat pravičnosti je, da mi dobimo vsaj ljudske šole! (Zivahno odobravanje), zakaj univerza je komaj za 300 učencev, dočim so ljudske šole za tisoče in tisoče, in brez univerze je možno živeti, brez ljudskih šol pa se

Šolske potrebščine Marija Tičar

vseh vrst priporočaj cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26

(nasproti „Zlate kaplje“)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnarjevih zvezkov ter vseh priprav za obrtno-nadaljevalne šole.

Cene nizke!

Postrežba točna!

pouk letos odpade na teh šolah že 5. julija in naj se ta dan daruje sklepna maša in razdele izpričevala.

Politiški pregled.

* Češki socialni demokratje napram aktualnim političnim vprašanjem. Češki socialni demokrat dr. Soukup je v pogovoru z nekim češkim novinarjem takole označil stališče češke socialne demokratije napram drugim češkim strankam: Kakor razredna stranka ne more socialna demokratija stopati v kombinacije z drugimi strankami, ki se protivijo izpremembi sedanjega družabnega reda ne le v političnem, ampak tudi v gospodarskem pogledu. Samo ob sebi umevno pa je, da v vseh skupnih vprašanjih, tičočih se šole, jezika in oblasti, v kulturnih vprašanjih in v stvarih jezikovne in narodne enakopravnosti, socialna demokratija kakor doslej, stori vse, kar je v njeni moči, da omogoči izvedenje teh principov. — Nadalje je podal dr. Soukup važno izjavo, da bi po ustanovitvi enotnega češkega kluba politične razmere postale enostavnejše in to pomenjalo izvajanje političnih zapovedi politične pameti. Dokler se meščanske stranke ne zavedo, da politična situacija nikakor ne sme biti cilj zase in vsaka opozicija mora v svojih konsekvencah pomenjati boj za moč v državi, dotlej ni resno misliti na to, da bo politika čeških meščanskih strank prišla do primerne vpliva v tej državi, na katero smo navezani z vso svojo narodno in politično eksistenco. — Skočno se je dr. Soukup izrekel za parlamentarno vlado, izišlo iz volje trdne parlamentarne večine, v kateri bi bili udeleženi vsi narodi države in ki bi pomenjala koncentracijo vseh večinskih strank v njej zastopanih narodov.

* Militarizem v zraku. V vojaških krogih resno zatirajo, da hoče vojna uprava v proračunu za leto 1915, zahtevati kredit za šest Zeppelinovih vojaških zrakoplovov, ki bodo tako urejeni, da bo na vsakem veliko število strojnih pušk. Baje bodo zrakoplovi razdeljeni na sledeča mesta: Dunaj, Praga, Lvov, Inomost, Budimpešta in Sarajevo.

* Poljaki balkanskih Slovanom. Odlični Poljaki so poslali jugoslovanskim univerzam, odličnim vladnim krogom in glavnim listom v Beogradu in Sofiji naslednjo spomenico: Še vedno polni veselja in navdušenja, ki so ga povzročile velikanske zmage balkanskih Slovanov v srcih Poljakov, čujemo z žalostjo, da so se pojavili med zavezniški spori. Ali ne spominja žalostna zgodovina poljska naših balkanskih bratov, da zmaga ni vse, temveč da je treba sloge, da se ne sme nuditi sovražniku priložnost veseliti se slovanske nesloge?! Če sta Francija in Španija po sporih zaradi Maroka sklenili zvezo, kaj naj razruši zvezo onih Slovanov, ki so skupno premagali svojega tlačitelja? Naravna pamet, skupne koristi, skupna slava zahteva to. Vaša sloga je vaša in naša moč. Evropa gleda na vas. Vi jo boste prisilili, da vas občuduje v miru in v vojni.

* Zmaga naprednih strank. Iz Brna poročajo: Dne 15. t. m. so se vršile ožje volitve v splošni kuriji. Dočim je pri prvih volitvah kazalo, da bodo dosegli češki klerikalci velike uspehe, so bili na celi črti popolnoma poraženi. Izvoljeni so bili v vseh okrajih napredni kandidati, tako da je v splošni kuriji izid volitev v čeških okrajih sledeči: socialni demokratje 7 (+ 2), klerikalci 5 (— 2), naprednjaki 2 (+ 0). Boj je bil silno hud in udeležba naravnost velikanska. Diferenca pri glasovih je bila jako majhna, pri 20.000 komaj 100 glasov večine.

Obrambni vestnik.

** Liberalci in klerikalci proti »Učiteljski Tiskarni«! Sovraštvo razdružuje, sovraštvo pa tudi združuje. To zadnje trditev dokazuje gonja, ki so jo z isto vneto začeli ljubljanski liberalci in klerikalci, eni v »Slovenskem Narodu«, drugi v »Slovincu«. O »Slovincu« je to umljivo, to smo imeli že večkrat priliko povedati. »Slovinc« sovraži napredno učiteljstvo iz vseh duš svojih založnikov, urednikov in protektorjev. Njegovi ljudje so že lagali v svet, da je »Učiteljska tiskarna« ustavila plačila. Hoteli so kratkotalno naš zavod ubiti! Laž pa ima kratke noge, in tako niso klerikalci nič izdatnega opravili,

samo da so se s pomočjo uglednega učitelja Smrdela na splošno znan »pošten« način polastili vzorcev šolskih tiskovin. — Nekateri gospodje, ki ne sede samo v redakciji »Slovenskega Naroda«, ampak so tudi v upravnem odboru »Narodne Tiskarne«, kuhajo zavist in jezo proti »Učiteljski Tiskarni« od vsega početka. Zdaj in zdaj bruhne njihov žolč na dan, da je toliko očitnejši podan dokaz, da ne žele nič manj goreče od klerikalcev »Učit. Tiskarni« pogina! To se je pokazalo zopet zadnje dni, ki je last »Učit. Tiskarne«. Ko je svoj čas »Slovenski Narod« udaril po naprednem učiteljstvu, nismo za to delali odgovorne »Narodne Tiskarne«, ki je lastnica lista, ker imamo toliko razuma, da vemo ločiti uredništvo kakega lista od tiskarne. Samo pri »Slovenskem Narodu« nimajo toliko razuma, zakaj strast in sovražstvo ubije vsako pamet, tudi liberalno! In tako ni »Slovenski Narod« pisal samo o »Dnevovih« — »svinjarijah«, nego je vehementno udaril tudi po »Učiteljski Tiskarni«, češ, da jo bo celo citiral pred pravi forum! Da, tako daleč je butnil liberalni dnevnik z zmedeno glavo, da se je prijazno spomnil celo tovariša L. Jelenc, ki ima sedaj z »Dnevom« in z »Učiteljsko Tiskarno« toliko opraviti, kolikor je na razvoju obojega zainteresovan kot neomajno napreden in značajan slovenski učitelj. Nič več! Zakaj tovariš Jelenc ni že eno leto več v upravnem odboru naše tiskarne! Ampak to ni liberalni hudobiji nobena ovira! — Ni naša naloga, niti naš namen, da bi pretresali politično plat te afere. Nam zadošča konstatirati, da nimajo ljudje, ki tako streljajo iz uredništva liberalnega dnevnika, nobene socialne zavesti, ki bi morala brzdati strasti vsaj v takem slučaju, ko gre vendarle za strogo napreden zavod, ki ima do eksistence vsaj toliko pravice in do javnosti vsaj toliko dolžnosti kakor tovariši in tovarišice iz »Narodne Tiskarne«. Za nami stoje stotine kulturnih delavcev, ki so tudi nekaj že storili in še bodo za splošni razvoj in napredek našega naroda. In vsi ti si odločno prepovedujejo v imenu napredne stari sploh, da bi jim zavist in slepota in sovražstvo posameznika ubijale in uničevale, kar so si sami z naporom in z velikimi žrtvami ustvarili na gospodarskem polju! Podpore od Vas ne pričakujemo nobene, ker vemo, da je ob taki sovražnosti nemogoča. — Dajte nam pa mir! Sami bomo delali tako, kakor se nam zdi za splošni in svoj blagor najbolje! Prej boste rabili Vi pomoči od nas, nego mi od Vas! Zato: mir! To je povedano predvsem na naslov gospoda Miroslava Malovrha!

** Brez srca! Ljubljanski dnevnik »Dan« je priobčil pretekli sredo tele vrste: »Učitelj Ivan Kovač, ki je bil za eno razpisanih mest v Spodnji Šiški edini in kar najbolje kvalifikovan prosilec, je bil pri zadnji seji deželnega šolskega sveta nedolžna žrtev naših fanatičnih klerikalcev, ki jim gre sovraštvo političnega nasprotnika tudi čez rodovinski prag. Učitelj Kovač je sin uboge družine. Oče, skromen rokodelc, mora s pičlimi zaslužki preživljati sebe, ženo in šest otrok, ki jim je usoda prizadajala vrhutega še to nesrečo, da leži mati že dlje časa bolna. Misliti si moramo, s kakim hrepenenjem so pričakovali starši, da bi bil njih pridni sin imenovan za Sp. Šiško ter bi jim bil v oporo in uteho v njih žalostnih razmerah. Iz ljubezni do staršev je vrli sin tako neumorno delaven v šoli in izven šole, da bi staršem na ljubo dosegel svoj cilj. Pa ne! Dr. Lampetov strankarski fanatizem sega čez rodovinski prag ter ne pozna bridkih solza po pravici užaljenih staršev ter ne pridnosti in kvalifikacije prosilčeve zato — ker je »Sokol«! To je v nebo kričeč škandal, ki nima para v Avstriji in ne na Turškem!« — In dalje čitamo v isti številki imenovanega lista: »Ta je Sokol, ta pa že ne bo imenovan!« Tako se je zadril fanatični dr. Lampe pri zadnji seji deželnega šolskega sveta in je predlagal, da se služba v Sp. Šiški iznova razpiše. Prizadeti prosilec, učitelj Ivan Kovač, je prebil vse izpite z odliko, ima več postranskih izpitov, n. pr. iz stenografije, iz strojepisja, iz predmetov za trgovske šole in bo prav kmalu delal tudi izpit za meščanske šole, ima od

deželnega šolskega sveta pohvalni dekret za izvrstne učne uspehe in ga je krajni in okrajni šolski svet predlagal na prvem mestu za razpisano službo, a ni bil od klerikalne večine deželnega šolskega sveta samo zato imenovan v Sp. Šiško, ker je »Sokol in ne Slomškar ali »Orel«. Pozivljamo Slovensko Sokolsko Zvezo, da se zaradi tega nečuvenga slučaja, ki je edino nole mogoč na Kranjskem, pritoži na naučnega ministra, na ministra notranjih zadev in na ministrskega predsednika; češke državne poslance Sokole pa prosimo, da spravijo to škandalozno postopanje kranjskega šolskega sveta pred forum državnega zbora ter izposlušajo sistiranje tega strankarskega sklepa deželnega šolskega sveta. — Na to odgovarja »Slovinc« (št. 137 z dne 18. t. m. dobesedno tako: »Dejanja govore!« Ne le nad cesarja hočejo liberalni učitelji, ampak tudi nad naučnega ministra, nad ministrskega predsednika in slednjič nad celo Evropo. Tako grozi »Dan«, in sicer zato, ker nek Kovač ni dobil zaprosenega mesta v Šiški. Mi svetujemo, naj Kovač svoje lepo glasilo »Dan« vzame seboj, ko se bo pritoževal. Ko bo Evropa videla, kako se v »Danu« kvalificirajo »Danovci«, ste lahko gotovi, da se ne bo čudila, zakaj gotovi učitelji pri kompetencah propadejo. »Dejanja govore!« — v tem slučaju za evropski mir!« — »Slovinc« tudi s tem rovtarskim odgovorom kaže, da nimajo njegov pisarji prav nič srca, da je list sam perfiden in hudoben, kakor da ga tiskajo na dnu pekla! — Razmere v deželnem šolskem svetu so sedaj take, da je nasvet »Dneva« popolnoma umesten in ga je tudi treba izvesti, pa naj se Lampe še bolj repenči! Dejanja naj govore pred vsem civiliziranim svetom, kaki brezsrčneži, tirani in skrunilci javne morale so kranjski klerikalci! Treba bo na dan še z novo brošuro!

Kranjske vesti.

—r— Ljubljanske učiteljske doklade in upravno sodišče. Deželni odbor je svoj čas na pritožbo Štefeta in Kregarja razveljavil sklep ljubljanskega občinskega sveta, da se razdeli 6000 K med ljubljansko učiteljstvo kot draginska doklada. Upravno sodišče je pritožbo mestne občine zavrnilo, češ, da je zadeva pridržana prostemu preudarku deželnega odbora in da ne spada v kompetenco upravnega sodišča. — Tako sta »krščanska« moža Štefe in Kregar požrla ljubljanskemu učiteljstvu 6000 K. Slomškova Zveza naj ju izvoli za častna člana!

—r— Izreden človek je vsekakor naš znani tovariš Anton Smrdel v Ljubljani. Spozna se na šolske tiskovine in tudi na slovensko literaturo. Dne 12. t. m. je govoril na mesečnem sestanku podružnice Slomškove Zveze za Ljubljano in okolico o slovenski zgodovini v višjih razredih ljudske šole. Glasom poročila v »Slovincu« je ta izredni mož povedal, da vsebujejo šolska berila skoraj vse znamenitejšie pesnike novejšie dobe slovenskega slovtva, t. j. od Vodnikovih pa do današnjih dni. Razdelil je to slovtvo na pet dob: I. Prosvetljena (tudi predromantiška ali jožefinska) doba od leta 1765. do približno leta 1810. Romantiška doba od leta 1810. do leta 1848. III. Bleiweisova doba (tudi doba »Novic« in »Glasnika« ali doba narodnega prebujenja) zvana) od leta 1848. do okrog leta 1870. IV. Stritarjeva doba od leta 1870. do leta 1895. V. Slovenska moderna doba od leta 1895. naprej. Poudarjal je, da ne sodijo v slovtveno dobo samo suhoparni životopisi, temveč opisati se mora predvsem doba, ki so v njej živeli pisatelji. — To Smrdelovo razlaganje je nekaj tako novega in izvirnega, da — recimo — dvornemu svetniku Levcu svetujemo, naj gre malo k Smrdelu v šolo (namreč v klop med učence), da se bo vsaj kaj naučil. Nemški nadzornik prof. dr. Svoboda pa naj vendar že odstopi, da pride Smrdel na njegovo mesto! Potem bomo vsaj zvedeli, kako se deli nemška literarna zgodovina! Zakaj ni več na Vrhniku enajste šole?!

—r— Brošura »Dejanja govore!« nevarna — avtomobil. Nikar se ne smejte, zakaj to je gola resnica! Imenovana brošura ni vzela samo klerikalcem sape, ampak kmalu bi zadušila celo — žirovski avtomobil. Zgodilo se je to dne 12. t. m. iz avtomobila, ki vozi med Škofjo Loko in Žirni, je neka grešna roka metala omenjeno brošuro. To je žirovskega kaplana

tako pogrelo, da je brž oznail v »Slovincu« (št. 133), da bodo klerikalci takoj razdrobili in razmleli avtomobil in njegove gospodarje? Da se prepereči to hudo dejanje, brani v »Slovincu« avtomobil njegov šofer, ki pravi, da je ukazal izpredovniku, »naj dotične tiskovine vrže vse v stran«, kar se je zgodilo že v Poljanah. »Ostalo je le še par papirjev med vrečami, kateri so bili z drugimi smetmi vred pometeni z avtomobila v Žireh.« No, hvala Bogu, čast avtomobila je rešena, »Dejanja govore!« so v Poljanski dolini, smeti so pa ostale v Žireh. Tako je ustrezno na vse strani — promet je zopet odprt!

—r— Med dvema stoloma. Iz novo-meškega okraja nam pišejo: Kaj vse se ne pripeti ali pripeti neznačaju! Ko je zavladal malo drugi duh, se je čutil neki tovariš, kakor mu je njegov značaj veleval, ter je izstopil iz našega okrajnega učiteljskega društva, misleč, da se bolj prikuži navzgor. — Imel je pa smolo! Izstopil je iz našega društva ter hotel postati Slomškarij. Pa, o joj! Slomškarij ga niso hoteli sprejeti. Če možakar premisli, da tudi on ne bo sodnemu dnevu trobil, in da ima naše društvo v pravilih, da vsakemu umrlemu udu postavi nagrobni spomenik, jo je prav pošteno polomil. Spomenika ne bo! Naše društvo, ki se mu je odpovedal, ga mu ne bo postavilo. Slomškarij pa, ki ga nečejo sprejeti in ne marajo zanj, ga mu menda tudi ne bodo postavili. Kdo tedaj? Ker nečem biti oseben, ne povem imena tega junaka, samo toliko povem, da Peter ni! Končno moram omeniti najnovejšo gonjo proti »Učiteljski tiskarni«! Ali so ljudje domišljavi? Kaj pravzaprav mislijo? Sama grožnja jih je in nič drugega. Šusteršič pa dobiva zdaj od naprednjakov, zdaj od županstva šentviškega zaupnice. Nikogar pa ni, da bi rekel: »Če gospod deželni glavar ne toži dunajske Kamile, potem priznava nje očitanja, in vsi napredni poslanci bi morali odstopiti, saj je zdaj itak doba pri kraju!«

—r— Državni izpit usposobljenosti za poučevanje trgovskih predmetov na dvozrednih trgovskih šolah je pred dunajsko komisijo napravil Josip Gogala, suplent na ljubljanski slovenski trgovski šoli.

—r— Vabilo k slavnostnemu zborovanju petindvajsetletnice ustanovitve učiteljskega društva za Postojnski šolski okraj, ki se vrši v Postojni v ljudski šoli, dne 3. julija 1913. Začetek ob 2. uri popoldne. Dnevni red: 1. Slavnostni govor — nadočitelj Dragotin Česnik, 2. Udanostna izjava Njegovemu Veličanstvu — predlaga šolski vodja F. Juvánc, 3. Zgodovina učiteljskega društva — poroča nadočitelj Rudolf Horvat, 4. Razni slavnosti se tikajoči predlogi, oziroma navsveti, kateri se pa morajo tri dni pred slavnostnim zborovanjem doposlaliti predsedništvu. Po sklepu slavnostnega zborovanja se vrši na istem mestu redni letni občni zbor z običajnim sporedom. K polnoštevilni udeležbi vabi vse značajne in neustrašene člane tovariše in tovarišice, kakor tudi vsa bratska društva odbor.

—r— Žiri. Pišejo nam: V nedeljo, 15. junija, smo imeli šolsko prireditev. Vzporred je obsegal: pozdravni govor, igra »Lazniva Milena«, petje, deklamacije in zahvalni govor. Starši so dokazali z mnogoštevilnim obiskom naklonjenost do šole in ljubezen do šolske mladine. Hvala jim! — Naši šolski malčki pa so rešili dane jim naloge kar najlepše. Zato pa so želi mnogo pohvale. Čisti dobiček je bil namenjen ubožnim šolskim otrokom za majniški izlet. — Le še večkrat kaj sličnega!

—r— Nošnja društvenih znakov v šoli. C. kr. deželni šolski svet je prepovedal z odlokom z dne 19. maja t. l., št. 2987, vsem učiteljem in veroučiteljem med izvrševanjem njihove službe v šoli nositi na vidnem mestu vse društvene znake. — Tako se bliža pedagoška modrost na Kranjskem svojemu vrhuncu! Sedaj pričakujemo samo še odloka, da je prepovedano prepričan nositi v srcu, Krinke hinavstva in lizunstva so že dovoljene splošni uporabi in so najboljša kvalifikacija!

Goriške vesti.

—g— Kakšno moč ima šulferajn! Iz Gorice pišejo: Slučajno sem govoril z železniškim uslužbencom in ga vprašal, kako in kaj. Odgovoril mi je: Kdor hoče biti srečen in lepo napredovati in imeti mir pred preganjalci, mora biti — hočeš —

nočeš — Nemeč! Če si pa Nemeč, pa smeš delati, kar se ti poljubi. Pogled slučaj! Tam pri Gorici je postajica z imenom Št. Ma- ver, in za voditelja te postajice je mož, ki je tudi ud šulferajna. Torej tudi on dela, kar hoče. Evo dokaza: Dne 3. majnika bi se bila kmalu zgodila na tej postajici strašna nesreča! Tam se križata namreč dva vlaka, tovorni in brzovlak. Tovorni vlak mora zavoziti na tretji tir, brzovlak pa na prvega. Tovorni vlak se ustavi, brzovlak pa vozi skozi postajo brez postanka. Tam službujoči čuvaj, ki je tudi Nemeč in Wieserjev ljubljeneč, je postavil za tovorni vlak ogibalo na tisti tir, po katerem je moral privoziti tudi brzovlak, namreč na pravi tir. In tako je postavil znamenja, da bi moral dotični vlak voziti kar naprej. Imel je uvozni in izvozni signal na »prosto«. Službujoči poduradnik se tudi ni prepričal, kako stojijo signali. Strojevodja tovrnega vlaka je zato tudi vozil kar naprej in je šele na koncu postaje ustavil vlak. — Razdalja med tovrnim in brzovlakom je bilo mogoče še par sto metrov. Pomislite kakšna strašna nesreča bi se bila kmalu zgodila.

—g— **Učiteljske vesti.** Jos. Bitežnik, učitelj v Ločniku, je dobil dopust do konca šol. leta zaradi bolezni. Nadomešča ga Emilija Črnigojeva. Suplentinja v Ozeljanu Alojzija Podbrščkova je dobila 14dnevni dopust zaradi bolezni. — Učiteljica v Kronbergu Ljudmila Medveščkova je dobila 1 mesec dopusta zaradi bolezni. Nadomešča jo Emilija Mizeritova.

—g— **Deželni šolski svet** je priporočil učiteljstvu, naj se osebno udeležuje strelnih vaj pri strelnih društvi v deželi.

—g— **Rozina-Finžgar.** »Soča« piše: Obtožnica je vložena; zato bo porotna razprava najbrže že v predstoječem zasedanju, in sicer bo zadnja; trajati utegne morda cel teden, ker bo pozvanih 62 prič. Predsedoval bo dvorni svetnik Zazafura; državno pravdnitvo bo zastopal prvi drž. pravdnik Jeglič.

—g— **Ivan Matelič,** učitelj v Sužidu pri Kobarižu, je napravil na Dunaju dne 18. t. m. izpit iz telovadbe za srednje šole. Čestitamo!

—g— **Vabilo k veselici,** ki jo priredi šolska mladina v Dornbergu dne 22. junija t. l. ob 4. uri popoldne v dvorani »Hranilnice in posojilnice«. Vzpred: 1. Kosi: Mak, petje s prizorom. 2. Mara Gregoričeva: Darežljivi otroci, igra v petih prizorčkih. 3. Kosi: »Pripovedka o nosku«, petje s prizorom. 4. A. Span: »Hojka«, 3 prizori z živo sliko. 5. —: »Mladi šolarček«, »Bolna punčka«, »Deklica in piške«, prizorček. 6. Mara Gregoričeva: »Klep-tavi Miček«, vesela igra v enem dejanju. 7. Kosi: »Kosova gostija«, spevoigra. 8. »Počitek po delu«, živa slika. 9. Rape: »Po zmagi«, nastop z deklamacijo in petjem. 10. »Venček slovenskih pesmi«, petje. 11. Edvin Sardenko: »Biseri in cekini«, dramatska slika v enem dejanju. Vstopnina: sedeži 80 v, stojišče 50 v.

—g— **Na c. kr. ženskem učiteljsku v Gorici** bo vpisovanje za sprejem v prvi tečaj v sredo, dne 2. julija, od 8.—12. ure popoldne. Pismeni sprejemni izpiti bodo dne 3. julija od 7.—11. in od 4.—6. ure; ustni izpiti začnejo v petek, dne 4. julija, ob 7. uri popoldne in se bodo nadaljevali v soboto ob 8. popoldne. — Ako bo po sprejemnih izpiti meseca julija sprejeto 40 gojenk v slovenski in ravno toliko v italijanski oddelek, potem septembra ne bo drugih sprejemnih izpitov za prvi tečaj. — Pri sprejemu se zahteva krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in potrdilo uradnega zdravnika o fizični sposobnosti za šolsko službo. — V smislu postavnih določil opozarja ravnateljstvo one starše, ki ne stanujejo v Gorici, naj bodo pri izbiranju stanovani za svoje hčerke jako previdni; svetuje se jim, da poiščejo taka stanovanja, kjer bodo gotovi, da pridejo njihovi otroci v dobre in poštene družine. — Poleg tega je ravnateljstvo sestavilo imenik onih družin, ki jih smatra za priporočljive. Nobena gojenka ne sme stanovati v družini, ki ni zaznamovana v tem imeniku. Komur je tedaj na tem ležeče, da dobi gojenke ženskega učiteljska na stanovanje in hrano, naj se predstavi ravnateljstvu s priporočilom kake zaupne osebe.

Istrske vesti.

—i— **Kako so branili narodno imetje!** Glasilo tatarske kamore v Pulju ne more nikakor pozabiti mastnih grizljajev, ki jih je uživalo za časa oblasti in uprave kamore na puljski občini. In isto glasilo nastopa sedaj v obrambo narodnega imetja (patrimonio nazionale). Sveda ne more govoriti o narodnem imetju v denarju, ker so njegovi gospodarji vsega požrli, marveč brani le nekako narodno imetje v jezikovnem pogledu. Zahteva namreč od vladnega komisarja na občini, da mora

uradovati in opravljati vse le v italijanskem jeziku, ker to da je stara dedščina, narodno imetje kamore, ki da je mora vladni poverjenik čuvati ljubosumno. No, g. vladni poverjenik, baron Gorizzutti, bi najbolje odgovoril požeruhom narodnega imetja s tem, da tudi na občini puljski uvede pravico in enakost tudi za jezik našega naroda, ki živi v velikem številu v puljski občini in doprinaša k bremenom in plačevanju dolgov, ki so jih napravili kamoristi s tatvino in prevaro. Obenem naj sporoči tej tatarski družbi, da bi bili že davno požrli — kakor piše »Naša Slo-ga« — tudi jezikovni patrimonij nazionale, ako bi se ta patrimonij mogel — pojesti!

Splošni vestnik.

Odklonjene avdiencie. Zveza meščanskih učiteljev na Češkem je prosila za avdienco pri cesarju, pri kateri so hoteli prositi češki učitelji za regulacijo učiteljskih plač. Prošnja za avdienco je bila odklonjena brez navedbe razlogov. Enako je bila odklonjena avdiencia, za katero je prosila ista zveza pri prestolonasledniku. Reklo se je, da je ta avdiencia sedaj nemogoča.

Referent za slovensko časopisje. Okrani komisar v Posiojni Pitamic je poklican v tiskovni urad ministrstva zunanjih del kot referent za slovensko časopisje. Svoje mesto nastopi že 1. julija.

Prošnje v vojaških zadevah so proste kolka. Vojno ministrstvo je te dni odredilo glede prošenj v vojaških zadevah sledeče: Vse prošnje glede prostovoljnega vstopa v vojaško službo, glede dvoletnega službovanja, glede enoletne ali dvoletne prostovoljne službe, glede oprostitve oseb duhovskega stanu, glede oprostitve edinih sinov posestnikov, glede prenosa službene dobe ali glede orožnih vaj itd. — vse te prošnje so proste vsakega kolka, enako tudi potrebne priloge.

Telovadba v sokolskih društvi. Kakor čitamo v listih, je upravno sodišče razveljavilo prepoved naučnega ministrstva glede telovadbe šolskih otrok v sokolskih društvi.

Postojnska jama. Upravništvo postojnske jame je tudi za leto 1913. dovolilo nižano vstopnino 2 K za sredješolsko in ljudskošolsko mladino ob delavnikih, ob nedeljah pa 1 K. Vstop v jamo pri električni razsvetljavi je dovoljen vsak dan dop. ob tri četrt na 11. in popoldne ob polu 4. do 31. oktobra. Ta olajšava pa je dovoljena le onim učencem, ki se izkažejo s potrdilom šolskega vodstva ali zadnjim šolskim izpričevalom.

Razgled po šolskem svetu.

— **Kongres ruskih zdravnikov.** Dne 15. t. m. se je vršil v Petrogradu kongres ruskih zdravnikov, ki so sprejeli resolucijo, v kateri najstrožje protestirajo proti šikaniranju ruskih dijakov v Nemčiji in zahtevajo od ruske vlade, da omogoči dijakom študije v domovini.

— **Tragedija na levovskem učiteljsku.** Dne 11. t. m. popoldne je na moškem učiteljsku neki rusinski dijak III. letnika ustrelil poljskega profesorja Butkovskega. Profesor je bil takoj mrtev. Poljski dijaki so bili zaradi atentata tako razburjeni, da so hoteli morilca linčati, a rusinski dijaki so ga vzeli v svojo sredo in ga branili. Prišlo je do hudih spopadov med dijaki. Ko je prišla policija, da aretirajo morilca, so se rusinski dijaki postavili v bran in hoteli zapreti vhod na učiteljsku. Končno je policija zagrabila za sablje in več dijakov ranila. Morilec je bil odveden na policijsko ravnateljstvo. Tako poljski kakor rusinski politiki zatrjujejo, da je bil motiv umora navadna šolska afera in da vsa zadeva nima s politiko ničesar opraviti.

— **Občni zbor Češke šolske Maticice.** Dne 8. t. m. se je vršil občni zbor Češke šolske Maticice. Blagajniško poročilo izkazuje 1,134,000 K dohodkov, stroškov pa 1,339,000 K, torej 205,000 primanjkljaja, ki so ga povzročile razne zbirke na korist balkanskim Slovanom.

— **Nadvojvoda napravil izkušnjo na budimpeštanski univerzi.** Nadvojvoda Jožef Franc, sin nadvojvode Jožefa in nadvojvodinje Avguste, je 6. t. m. napravil na budimpeštanskem vseučilišču prvo juridično izkušnjo. Izpraševali so ga skupno s tremi drugimi kandidati. Komisija je nadvojvodo aprobirala.

— **Pogreb ustreljenega učiteljskega profesorja Butkovskega,** ki ga je ustrelil rusinski učiteljski šegala, je bil 13. t. m. v Levovu nadvse sijajen. Mrliča je spremljalo 20,000 oseb na kolodvor v Levovu, ker so ga v Krakov prepeljali. Levovski občinski svet je podal izjavo, da umora ne smatra za maščevanje posameznika, marveč za čin osvete vseh Ru-

sinov in da poljsko ljudstvo vbodoče takih nasilnih činov ne bo več trpelo. Poljski učiteljski šegali na učiteljsku v Levovu so prekinili z rusinskimi učiteljskimi vsako občevarje in nočejo skupno z rusinskimi učiteljskimi kositi v Dijaškem domu. Izjavljajo, ko se učiteljsku zopet otvori, da rusinskim učiteljskim ne bodo dovolili vstopa. Ustreljenega profesorja so poljski učiteljski stražili, ker se je govorilo, da bodo mrliča skrivaj odpeljali, da se vsaka demonstracija prepreči. Butkowski je bil z vsem sijajem v Krakovu pokopan.

— **Bombni napad na portugalske učence.** Anarhisti so vrgli na Don Pedrovem trgu v Lizboni bombo na učence, ki so nesli cvetice h Camoesovemu spomeniku. Več učencev so ranili.

Listnica uredništva.

V Trst: Za danes smo prejeli prepozn; porabimo torej v prihodnji številki!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1712. Goriško.

C. kr. okr. šolski svet razpisuje za okraj Gorica-okolica tale mesta za učitelje in učiteljice v definitivno nameščenje:

I. Nadučiteljska mesta na dvorazrednicah: na Banjšicah, v Biljah, Cerovem, Kalu, Lokovcu, Šmarjah in Vogerskem.

II. Učiteljska in obenem voditeljska mesta na enorazrednicah: v Batah, Gojačah, Kostanjevici, Lomu, Murovcih, Otlici, Plaveh, Podsobotinu, Ravneh, Šebričku, Tevčah, Vrhu nad Kanalom, Vrtovinu, Zapotoku.

III. Mesta potovalnega učitelja: Srednje-Kambrško, Podlaka-Lokovec, Levpa-Zavrh.

IV. Učiteljska mesta na večrazrednicah: v Čepovanu, Grgarju, Kanalu, Kojskem, Lokvah, Prvačini, Rihenbergu, Sv. Križu, Solkanu (2 mestih).

V. Mesta za učiteljice: v Ajdovščini, Banjšicah, Cerovem, Kalu, Kamnjah, Kronbergu, Lokovcu, Opatjeselu, Rihenbergu, Skrijah, Vitovljah, Zaloščah.

S temi službenimi mesti spojeni prejemki so določeni v I. členu § 2, 3., 6., 8. in 9. zakona od 14. jan. l. 1900, dež. zakonik št. 7.

Z vsemi dokumenti (izpričevali, nastavljalnimi odloki, dekreti o podeljenih petletninah, službenimi kvalifikacijami itd.) opremljene in pravilno kolokovane prošnje je vložiti službenim potom na c. kr. okr. šolski svet v Gorici najkasneje do vstetega 30. junija t. l.

Po preteku tega dneva vložene ali nezadostno opremljene prošnje se ne bodo upoštevale.

Vsakemu prosilcu (prosilki) je na prosto dano, da navede v svoji prošnji za podelitev določenega mesta tudi druga službena mesta, na katerih bi želel biti eventualno nastavljen.

C. kr. okrajni šolski svet v Gorici, dne 27. maja 1913.

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.

Pri večjih naročilih 10% popusta.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

R. Z. Z. O. Z.

Franciščanska ulica št. 8

priporoča

vsakovrstne tiskovine za knjigovodstvo

za biblioteke, meščanske, obrtne in trgovske šole.

V Ceniki zastoj in poštnine prosto. V

Učiteljska tiskarna v Ljubljani,

IV R. Z. Z. O. Z.

Franciščanska ulica št. 8.

priporoča

različne poštne in železniške tiskovine

za šolsko uporabo urejene po najnovejših uradnih vzorcih.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrovana zadruga s omejenim jamaštvom.

Promet do konca maja K 72.202.46.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2 3.—1/2 8. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadruga kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt-nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsové

učiteljeve soproge, v Novém Hradku p. Met.

(dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov cefira kanafasa, flanele, platna, modrotiska itd. Zavoj 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobarvno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorci blaga zastoj in franko.

Jernej Bahovec

naslednik: IVAN GAJŠEK

- trgovina s papirjem -

Sv. Petra cesta št. 2.

priporoča slavnemu učiteljstvu in drugemu občinstvu svojo bogato zalogo

šolskih potrebščin, papirja, zvezkov, šolskih knjig, pisalnega in risalnega orodja, umetnin, trgovskih knjig, razglednic itd.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec v Gorici

Tržaška ulica št. 16

v lastni hiši

in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetiške šole.

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarnen

za vsak stan.

Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.